

Vattenvandring

Det var den förste augusti år 1784 som Jösse Jönsson i Mjöböke kom underfund med att han kunde gå på vattnet. Det var en solig sommardag och Jösse hade rott ut till Bökön i Örsjön. Men han slarvade med förtöjningen, så när han kom tillbaka från bärplockandet, hade ekan drivit vid pass tjugo alnar ut från land. Jösse tog situationen i ögnasikte, tittade på den gulvita sandbotten och beslöt sig för att vada ut och bärga ekan. Det var då han upptäckte att han kunde gå på vattnet. Det kändes som att gå på glansis, men Jösse gick – eller snarare gled – mycket försiktigt ut mot ekan på den spegelblanka vattenytan.

– Vaffan är detta? mumlade Jösse för sig själv.

I samma ögonblick sjönk han till midjan i vattnet.

Du har just läst början på en av mina historiska deckare. Jag fullföljde inte projektet, emedan det är svårt att få till en bra intrig och ännu svårare att åstadkomma ett vettigt slut, och jag ville inte ta till det enkla knepet att låta huvudpersonen dö i slutscenen. Att jag lät Jösse gå på vatt-

net beror på att jag alltid fascinerats av fenomenet vattenpromenader.

Den tjugsigaste vattenvandrare jag har hört talas om är en kvinnlig ljusgestalt som ibland ses gå på sjön Möckeln norr om Älmhult. Hon lär oftast visa sig efter mörkrets inbrott och jag föreställer mig henne som en suddig ängel framför en fond av öar i silhuett och en stjärnhimmel som speglar sig i Möckelns blanka vattenyta.

Bland de senaste som försökt gå på vattnet märks författarinnan Erica Jongs förste älskare och make Brian Stollerman. Paret var vid denna tid bosatt i New York. Brian var säker på att Jesus skulle komma tillbaka, denna gång i Brian Stollermans gestalt. När Erica stillsamt antydde att det kunde vara inbillning, tog maken struption på henne. "När jag hade hämtat andan", skriver Erica, "försökte han sig på olika saker som att flyga ut genom fönstret och gå på vattnet i sjön i Central Park, och till sist fick han tvångsintas på psykiatrisk klinik och lugnas med thorazin, compazin, stolazin och vad man kunde hitta på."

Den förste vattenvandraren var så vitt jag vet Gud själv. Om detta kan man läsa i en boksamling som heter bibeln. Den finns i praktiskt taget alla bibliotek och slår du upp Jobs bok, kapitlet 8, hittar du följande: "Hur skulle en människa kunna ha rätt mot Gud? ...honom som helt

ensam spänner ut himmelen och skriker fram över havets toppar”.

Jobs bok skrevs omkring 500 år innan Jesus av Nasaret gick på vattnet. Då blåste det styv kuling, vilket jag tycker är lite störande – det är mer estetiskt tilltalande när folk går på plattvatten.

Här följer berättelsen om Jesus vattenpromenad, hämtad från Bibel för barn, tryckt 1937.

Jesus går på vattnet.

Därefter nödgade han sina lärjungar att stiga i båten och före honom fara över till andra stranden, medan han tillsåg att folket skildes åt. Och sedan detta hade skett, gick han upp på berget för att vara allena och bedja. När det så hade blivit afton, var han där ensam. Båten var då redan många stadier från land och hårt ansatt av vågorna, ty vinden låg emot.

Men under fjärde nattvåken kom Jesus till dem, gående fram över sjön. När då lärjungarna fingo se honom gå på sjön, blevo de förfärade och sade: ”Det är en vålnad”, och ropade av förskräckelse. Men Jesus begynte strax tala till dem och sade: ”Varen vid gott mod; det är jag, varen icke förskräckta.”

Då svarade Petrus honom och sade: ”Herre, är det du, så bjud mig att komma till dig på vattnet.” Han sade: ”Kom.” Då steg Petrus ut ur båten och begynte gå på vattnet och kom till Jesus. Men när han såg hur stark

vinden var, blev han förskräckt; och då han nu begynte sjunka, ropade han och sade: "Herre, hjälp mig." Och strax räckte Jesus ut handen och fattade i honom och sade till honom: "Du klentrogne, varför tvivlade du?" När de sedan hade kommit upp i båten, lade sig vinden. Men de som voro i båten föllo ned för honom och sade: "Förvisso är du Guds Son."

(Man kan förvånas över språkbruket i denna Bibel för barn. Hur många ungar visste ens 1937 vad som menas med nödgas, begynna och klentrogen?)

Buddha gick på floden Ganges 500 år innan Jesus ens var påtänkt. En av hans utvalda lärjungar hette Sariputta. Han gick på floden Achiraviti medan hans sinnestämning var hög och han tänkte på Buddha. Men när han blev skrämmd av vågorna och tappade koncentrationen, sjönk han.

*Gustave
Dorés vision
av Jesus
vattenpro-
menad.*

Det är oklart när berättelserna om Jesus och Buddha skrevs, men den om Sariputta är från förkristen tid. Så det är troligt att de som författade de indiska skrifterna påverkade dem som skrev nya testamentet.

Det finns faktiskt också en helt verklig vattenflanör, nämligen den sydamerikanska basilisken, en ödla som kan springa på vattnet med en hastighet av 1,5 meter i sekunden tiotals meter innan den sjunker. Folkumorn har döpt den till Jesusödla eller Jesus Christ Lizard.

*Jesusödla i
full galopp.*

Källor och kommentarer.

Var jag läst om ljusgestalten på Möckeln kan jag tyvärr inte erinra mig.

Erica Jong: *Rädd att flyga* (senaste upplagan 2010) s. 54.

Bibel för barn med texturval av Gunnar Bergström (1937) s. 359 f.

Roger Viklund: *Den Jesus som aldrig funnits* – en kritisk granskning av Bibelns Jesus och kristendomens uppkomst (2005) s. 208 ff. och där angivna källor.

Bengt Lidforss: *Kristendomen förr och nu* (1911) s. 51, där berättelsen om Sariputta sägs vara från förkristen tid.

Wikipedia: Jesus Christ-ödlan. Där påstås att basiliken kan springa högst 4,9 meter på vattnet, men professor Björn Kruse, Norrköping har sett en som sprang flera tiotals meter.

En film med en vattenvandrande basilisk hittar du om du googlar på Jesus Christ Lizard.